

## Wymagania edukacyjne z jęz. polskiego dla klasy VIII

Kształcenie literackie i kulturowe - obowiązują wymagania z kl. IV-VI i VII oraz:

| Obszar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Kształcenie literackie i kulturowe- czytanie i odbiór tekstów kultury                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Treści z podręcznika                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Utwory liryczne klasa VIII, w tym umiejętności wskazane w Podstawie programowej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Na ocenę dopuszczającą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Na ocenę dostateczną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Na ocenę dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Na ocenę bardzo dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Na ocenę celującą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <i>To , co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <i>To , co na ocenę dostateczną oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Uczeń:</b><br>-Rozpozna lirykę jako rodzaj literacki.<br>-Odróżni rodzaj literacki -liryka - od jego gatunków.<br>-Wymieni podstawowe cechy utworów lirycznych.<br>-Przeczyta i wyrecytuje z pamięci wskazany utwór liryczny.<br>-Krótco omówi swoje wrażenia wywołane czytaniem utworem.<br>-Krótco opowie, o czym jest przeczytany utwór.<br>-Wskaże osobę mówiącą w wierszu.<br>-Wyjaśni własnymi słowami pojęcie: podmiot liryczny.<br>-Nazwie wartości ważne dla podmiotu lirycznego.<br>-Nazwie bohatera lirycznego w wierszu.<br>-Wyjaśni własnymi słowami pojęcia: adresat/odbiorca utworu. | <b>Uczeń:</b><br>- Wymieni cechy poezji.<br>- Przeczyta wiersz głośno i wyraźnie.<br>- Wygłosi z pamięci wskazany wiersz, zwracając uwagę na znaki przestankowe.<br>- Wypowie się o swoich wrażeniach wywołanych czytaniem utworem.<br>- Wypowie się na temat przeczytanego utworu.<br>- Opowie o osobie mówiącej (podmiocie lirycznym) w wierszu.<br>- Stworzy drabinę wartości ważnych dla podmiotu lirycznego.<br>- Określi nastrój wiersza.<br>- Stworzy interpretację utworu poprzez przekład intersemiotyczny, np.: rysunek, drama, spektakl teatralny.<br>- Nazwie wyrazy wskazujące na podmiot liryczny i adresata. | <b>Uczeń:</b><br>- Uzasadni, dlaczego utwór należy do liryki.<br>- Przeczyta i wygłosi z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, podejmując próbę interpretacji głosowej utworu.<br>- Uzasadni swoje wrażenia wywołane czytaniem utworem.<br>- Określi temat wiersza.<br>- Opowie o sytuacji przedstawionej w wierszu.<br>- Wyodrębni obrazy poetyckie.<br>- Nazwie uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór.<br>- Wskaże cechy podmiotu lirycznego.<br>- Przedstawi myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu.<br>- Porówna wartości ważne dla podmiotu lirycznego ze swoimi.<br>- Krótco opíše adresata i bohatera lirycznego utworu.<br>- Zaprezentuje, jak rozumie omawiany utwór, w tym w formie przekładu | <b>Uczeń:</b><br>- Wyjaśni, na czym polega język poezji.<br>- Odczyta i zarecytuje wiersz z pamięci, dostosowując interpretację głosową do jego tematu i stylu.<br>- Uzasadni swoje wrażenia wywołane czytaniem utworem, odnosząc się bezpośrednio do tekstu.<br>- Scharakteryzuje osobę mówiącą w wierszu.<br>- W ciekawy sposób opowie o przedstawionej sytuacji.<br>- Omówi problematykę utworu.<br>- Porówna doświadczenia podmiotu lirycznego ze swoimi własnymi.<br>- Opowie o adresacie i bohaterze utworu.<br>- Wyjaśni przesłanie utworu.<br>- Wyjaśni znaczenie przenośni w tekście.<br>- Uzasadni swoje rozumienie utworu. | <b>Uczeń:</b><br>- Przedstawi informacje o wierszu w dowolnie wybranej formie, w tym także w formie interaktywnej.<br>- Zarecytuje wiersz z pamięci, wzbogacając go gestami, mimiką, rekwizytami lub muzyką.<br>- Porówna swoje wrażenia na temat utworu z odczuciami innych osób.<br>- Samodzielnie przeprowadzi analizę i interpretację wiersza, wykorzystując różne techniki uczenia się.<br>- Scharakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści utworu i kontekstów.<br>- Opíše adresata i bohatera utworu, odnosząc się do jego treści.<br>- Wyjaśni funkcje środków artystycznych użytych w utworze. |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>-Odróżni wers od strofy (zwrotki).</li> <li>-Wymieni nazwy środków artystycznych: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, ożywienie, symbol, neologizm.</li> <li>-Wskaże w wierszu epitety, porównania i wyrazy dźwiękonaśladowcze.</li> <li>-Wymieni i rozpozna elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa, rym, rytm.</li> <li>- Rozpozna po tytułach utworów ich gatunki literackie: hymn, pieśń, fraszka, satyra.</li> <li>- Wyjaśni własnymi słowami, co to jest fraszka i pieśń.</li> <li>- Sformułuje temat utworu na podstawie przeczytanego tekstu.</li> <li>- Wyjaśni własnymi słowami, co to jest literatura piękna.</li> <li>- Odróżni utwór wierszowany od utworu epickiego i dramatu.</li> <li>- Poda własnymi słowami przesłanie utworu.</li> <li>- Wskaże w omawianych utworach elementy historyczne.</li> <li>- Wymieni utwory i autorów z Podstawy programowej.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Krótco wyjaśni, kim jest podmiot liryczny..</li> <li>- Krótco wyjaśni, kim jest adresat utworu.</li> <li>- Krótco wyjaśni, kim jest bohater utworu.</li> <li>- Odróżni podmiot liryczny od adresata i bohatera utworu.</li> <li>- Odczyta wers, w którym znajduje się zwrot do adresata.</li> <li>- Wskaże metafory, uosobienia, ożywienia, neologizmy w omawianych tekstach.</li> <li>- Wskaże rymy w wierszu.</li> <li>- Odróżnia elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa, rym, rytm.</li> <li>- Podzieli wersy na sylaby i poda ich liczbę.</li> <li>- Wymieni niektóre cechy utworów lirycznych: hymn, pieśń, fraszka, satyra.</li> <li>- Wyjaśni pojęcie: problem utworu.</li> <li>- Rozpozna nastrój i tematykę fraszek i pieśni.</li> <li>- Wyjaśni swoimi słowami, co to jest ironia.</li> <li>- Rozpozna przesłanie utworu i wypowie się na temat jego aktualności.</li> <li>- Wymieni wydarzenia historyczne w omawianych utworach.</li> <li>- Wyjaśni słowo kontekst i wymieni rodzaje kontekstów.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>intersemiotycznego, np.: rysunek, drama, spektakl teatralny.</li> <li>- Porówna i nazwie rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach.</li> <li>- Rozpozna w wierszu porównania homeryckie, alegorię, symbol, eufemizm, inwokację.</li> <li>- Wymieni wszystkie cechy gatunkowe: hymnu, pieśni, fraszki, satyry.</li> <li>- Wyjaśni, na czym polega ironia.</li> <li>- Dostrzega ironię w wierszu.</li> <li>- Wyjaśni funkcję ironii w omawianych utworach.</li> <li>- Sformułuje przesłanie utworu.</li> <li>- Dostrzega różne konteksty w omawianych utworach.</li> <li>- Posługuje się biografią autora do omówienia utworu.</li> <li>- Zadaje pytania dotyczące utworu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Rozpozna funkcje epitetów, porównań, uosobień, metafor, porównań homeryckich, neologizmów, symboli, eufemizmów, alegorii.</li> <li>- Odróżni informacje ważne od mniej istotnych.</li> <li>- Samodzielnie wskaże elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa, rym, rytm.</li> <li>- Wskaże cechy gatunkowe omawianego utworu i je omówi.</li> <li>- Omówi funkcje i znaczenie ironii w wierszu.</li> <li>- Oceni aktualność przesłania utworu.</li> <li>- Sformułuje pytania do hipotezy interpretacyjnej dotyczącej wiersza.</li> <li>- Nawiąże w trakcie wypowiedzi do kontekstu historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego omawianych utworów lirycznych.</li> <li>- Wskaże nawiązania biograficzne w omawianych utworach.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Szczegółowo omówi sytuację przedstawioną w wierszu, odwołując się do swoich doświadczeń.</li> <li>- Dokona interpretacji wiersza i uzasadni swoje stanowisko, odnosząc się do tekstu, w tym kontekstów.</li> <li>- Porówna podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza, wyciągając odpowiednie wnioski.</li> <li>- Rozpozna hymn, pieśń i fraszkę wśród innych gatunków literackich.</li> <li>- Zbada utwór w celu udowodnienia lub obalenia swojej i innych hipotezy interpretacyjnej.</li> <li>- W interpretacji utworów literackich będzie odwoływać się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi i etycznymi.</li> <li>- Wykorzysta w interpretacji tekstów literackich wiedzę o historii i kulturze.</li> <li>- Włączy do interpretacji utworów literackich odpowiednie konteksty, takie jak biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny i społeczny.</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                    |  |  |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
|  | - Zna wybrane elementy z życia autorów utworów wskazanych w Podstawie programowej. |  |  |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|

| Obszar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Kształcenie literackie i kulturowe- czytanie i odbiór tekstów kultury                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Treści z podręcznika                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Utwory epickie klasa VIII, w tym umiejętności wskazane w Podstawie programowej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Na ocenę dopuszczającą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Na ocenę dostateczną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Na ocenę dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Na ocenę bardzo dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Na ocenę celującą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <i>To , co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <i>To , co na ocenę dostateczną oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Czyta utwory literackie.</li> <li>- Odróżni utwory należące do różnych rodzajów literackich.</li> <li>- Wie, że epika to jeden z trzech rodzajów literackich.</li> <li>- Wymieni elementy świata przedstawionego: czas, miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia.</li> <li>- Rozpozna fikcję literacką.</li> <li>- Wskaże elementy realistyczne (rzeczywiste) w omawianych utworach.</li> <li>- Wymieni wybrane gatunki literackie: opowiadanie, powieść, pamiętnik, epopeja.</li> <li>- Nazwie elementy budowy utworu: tytuł.</li> <li>- Wymieni wybrane wydarzenia omawianego utworu.</li> <li>- Rozpozna bohatera.</li> <li>- Wymieni bohaterów utworu.</li> <li>- Zna pojęcia narratora i narracji.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Czyta utwory głośno i wyraźnie.</li> <li>- Wymieni cechy utworu epickiego. <ul style="list-style-type: none"> <li>- Opisz wybrane elementy świata przedstawionego.</li> </ul> </li> <li>- Wskaże i odróżni elementy realistyczne i fantastyczne w przeczytanych utworach.</li> <li>- Wymieni cechy gatunkowe opowiadania, powieści, pamiętnika, epopei.</li> <li>- Wyszuka w tekście określone informacje.</li> <li>- Rozpozna elementy budowy utworu- tytuł.</li> <li>- Ustali kolejność wydarzeń w utworze.</li> <li>- Nazwie rodzaj narratora i narracji.</li> <li>- Rozpozna rodzaje bohaterów w utworze.</li> <li>- Przedstawi bohatera utworu.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Czyta utwory, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne.</li> <li>- Rozpozna rodzaj literacki czytanego tekstu- epikę.</li> <li>- Zidentyfikuje czytany utwór jako opowiadanie, powieść, pamiętnik czy epopeję.</li> <li>- Opisz wszystkie elementy świata przedstawionego.</li> <li>- Wskaże i odróżni elementy realistyczne od fantastycznych w omawianych utworach.</li> <li>- Rozpozna elementy budowy utworu- puenta.</li> <li>- Zrelacjonuje wybrane wydarzenia fabuły.</li> <li>- Scharakteryzuje narratora utworu.</li> <li>- Określi rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy.</li> <li>- Wymieni większość cech bohaterów.</li> <li>- Zbierze informacje o bohaterze utworu.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Czyta utwory z odpowiednią artykulacją.</li> <li>- Analizuje elementów świata przedstawionego i formułuje wnioski z tej analizy.</li> <li>- Wyjaśni różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w czytanych utworach.</li> <li>- Uzasadni przynależność utworu do epiki oraz gatunkową jako opowiadanie, powieść, pamiętnik lub epopeję.</li> <li>- Zidentyfikuje elementy budowy utworu- punkt kulminacyjny.</li> <li>- Rozpozna związki przyczynowo - skutkowe w utworze.</li> <li>- Wskaże cechy narratora w zależności od rodzaju narracji.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Porówna elementy świata przedstawionego w różnych utworach literackich.</li> <li>- Dowodzi przynależności czytanego utworu do określonego rodzaju i gatunku literackiego, podając odpowiednie przykłady z tekstu.</li> <li>- Identyfikuje funkcje elementów budowy utworu, takich jak tytuł, puenta i punkt kulminacyjny.</li> <li>- Zaprezentuje, zgodnie z własnym pomysłem i z użyciem narzędzi interaktywnych, wzajemne zależności między wydarzeniami w utworze.</li> <li>- Porówna narratorów w różnych utworach literackich.</li> <li>- Scharakteryzuje bohatera w analizowanym utworze,</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Rozpozna wątek główny w utworze.</li> <li>- Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst.</li> <li>- Rozpozna znaczenie dosłowne w tekście.</li> <li>- Opowiada swoimi słowami o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń.</li> <li>- Wie, że tekst może mieć znaczenie przenośne.</li> <li>- Powie swoimi słowami, co to jest alegoria.</li> <li>- Wymieni cechy bohatera.</li> <li>- Wie, jakie jest przesłanie utworu.</li> <li>- Nazwie wartości ważne dla Polaków w omawianych utworach.</li> <li>- Dostrzeża elementy historyczne w omawianych utworach.</li> <li>- Wymieni autorów utworów z Podstawy programowej.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wymieni niektóre cechy bohaterów.</li> <li>- Rozpozna wątki poboczne.</li> <li>- Wypowie się na temat przeczytanego utworu.</li> <li>- Wskaże wartości ważne dla bohaterów w omawianych utworach.</li> <li>- Omówi postawę bohatera.</li> <li>- Rozpozna informacje ważne w utworze.</li> <li>- Stworzy własną interpretację utworu poprzez przekład intersemiotyczny, np.: rysunek, drama, spektakl teatralny.</li> <li>- Rozpozna alegorię.</li> <li>- Rozpozna przesłanie utworu.</li> <li>- Stworzy drabinę wartości ważnych dla Polaków na przestrzeni dziejów.</li> <li>- Wymieni wydarzenia historyczne w omawianych utworach.</li> <li>- Wyjaśni swoimi słowami pojęcie kontekstu i wymieni rodzaje kontekstów.</li> <li>- Wymieni elementy z życia wybranych autorów utworów wskazanych w Podstawie Programowej.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Uzasadni rodzaj narracji: pierwszoosobowej i trzecioosobowej.</li> <li>- Omówi wątek główny.</li> <li>- Określi doświadczenia bohaterów literackich.</li> <li>- Oceni bohaterów literackich.</li> <li>- Rozpozna informacje mniej istotne w utworze.</li> <li>- Odróżni fakty od opinii.</li> <li>- Zaprezentuje własne rozumienie utworu poprzez przekład intersemiotyczny, np.: rysunek, drama, spektakl teatralny.</li> <li>- Wymieni przykłady alegorii.</li> <li>- Wymieni przyczyny niepowodzeń bohatera.</li> <li>- Wypowie się na temat przesłania utworu.</li> <li>- Porówna wartości ważne dla Polaków ze swoimi.</li> <li>- Dostrzeże różne konteksty w omawianych utworach.</li> <li>- Dostrzeże nawiązania biograficzne w omawianych utworach.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Określi typ bohatera w omawianym utworze.</li> <li>- Dokona analizy relacji między bohaterami utworu.</li> <li>- Uzasadni cechy bohaterów na podstawie treści utworu.</li> <li>- Selekcjonuje i porządkuje informacje dotyczące bohatera.</li> <li>- Odróżni bohatera głównego od drugoplanowego.</li> <li>- Dokona analizy fragmentu utworu w celu określenia rodzaju narracji.</li> <li>- Określi tematykę utworu.</li> <li>- Omówi wątki poboczne w utworze.</li> <li>- Porówna doświadczenia bohaterów literackich ze swoimi własnymi.</li> <li>- Rozróżni informacje ważne od mniej istotnych.</li> <li>- Porówna treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami.</li> <li>- Wyjaśni funkcje alegorii w utworze.</li> <li>- Oceni postawy bohaterów oraz przyczyny ich niepowodzeń.</li> <li>- Sformułuje przesłanie utworu.</li> <li>- Nawiąże do kontekstów: historycznego, biograficznego, filozoficznego i kulturowego przy omawianiu utworów literackich.</li> </ul> | <p>w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Porówna narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawi swoje wnioski.</li> <li>- Określi problematykę utworu i zaprezentuje ją w twórczy sposób.</li> <li>- Rozwiąże konflikty wewnętrzne i/lub zewnętrzne, stosując różne techniki, w tym zasadę win-win.</li> <li>- Odwoła się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi i etycznymi w interpretacji utworów literackich.</li> <li>- Wykorzysta wiedzy o historii i kulturze w interpretacji tekstów literackich.</li> <li>- Wykorzysta biografię autora w interpretacji utworu.</li> <li>- Wyjaśni wpływ kontekstu historycznego i historycznoliterackiego na treść i formę utworów literackich.</li> <li>- Porówna utwory literackie z różnych kultur i epok, uwzględniając kontekst kulturowy, filozoficzny i społeczny.</li> </ul> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                      |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------|--|
|  |  |  | - Wykorzysta z biografią autora do omówienia utworu. |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------|--|

Utwory dramatyczne i synkretyczne obowiązują wymagania z kl. IV-VI i VII.

| Obszar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kształcenie literackie i kulturowe- czytanie i odbiór tekstów kultury                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Treści z podręcznika                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Inne teksty kultury klasa VIII, w tym umiejętności wskazane w Podstawie programowej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Na ocenę dopuszczającą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Na ocenę dostateczną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Na ocenę dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Na ocenę bardzo dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Na ocenę celującą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <i>To, co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <i>To, co na ocenę dostateczną oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Uczeń:</b><br>- Określi tematykę tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego oraz dzieła sztuki (obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii).<br>- Nazwie swoje wrażenia wywołane obrazem, grafiką, rzeźbą, fotografią.<br>- Wymieni elementy obecne na obrazie, grafice, rzeźbie lub fotografii.<br>- Wymieni różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową i publicystyczną.<br>- Nazwie gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł, felieton.<br>- Rozpozna wywiad, reportaż i artykuł wśród innych gatunków publicystycznych. | <b>Uczeń:</b><br>- Wyszuka w tekście potrzebne informacje.<br>- Zaprezentuje wybrane elementy ukazane na obrazie, grafice, rzeźbie lub fotografii.<br>- Wymieni realistyczne i fantastyczne elementy obecne na obrazie.<br>- Zacytuje właściwe fragmenty z tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego.<br>- Rozpozna gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł, felieton.<br>- Wymieni i podejmie próbę oceny wartości estetycznych w poznanych tekstach kultury. | <b>Uczeń:</b><br>- opíše sytuację przedstawioną na obrazie grafice, rzeźbie, fotografii,<br>- nazwie emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii,<br>- określi uczucia, jakie wywołuje obraz grafika, rzeźba, fotografia,<br>- przedstawi własne rozumienie tekstu kultury,<br>- wskaże cechy tekstów kultury,<br>- określa funkcje literatury pięknej, naukowej i popularnonaukowej,<br>- określa podstawowe cechy gatunków dziennikarskich: reportaż, wywiad, artykuł, felieton. | <b>Uczeń:</b><br>- Opowie w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, grafice, rzeźbie, fotografii.<br>- Opíše umieszczone na obrazie grafice, rzeźbie, fotografii, elementy.<br>- Zaprezentuje własne rozumienie dzieła sztuki.<br>- Wyszuka w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.<br>- Porówna dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia).<br>- Porówna scenę, postać przedstawioną na obrazie, grafice, fotografii z opisaną w utworze. | <b>Uczeń:</b><br>- Uzasadnia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu grafiki rzeźby, fotografii.<br>- Wypowiada się na temat elementów sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch,<br>- Dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie grafice, rzeźbie, fotografii,<br>- Prezentuje interpretację dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia) wg własnego pomysłu, w tym w formie interaktywnej. |

Kształcenie językowe- obowiązują wymagania z kl. IV-VI i VII oraz:

| Obszar                                                                                                                                                                                                                                                                    | Kształcenie językowe – gramatyka jęz. polskiego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Treści z podręcznika                                                                                                                                                                                                                                                      | Składnia – klasa VIII, w tym umiejętności wskazane w Podstawie programowej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Na ocenę dopuszczającą                                                                                                                                                                                                                                                    | Na ocenę dostateczną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Na ocenę dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Na ocenę bardzo dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Na ocenę celującą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                           | To, co na ocenę dopuszczającą oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | To, co na ocenę dostateczną oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | To, co na ocenę dobrą oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Uczeń:</b><br>- Odróżni zdanie od równoważnika zdania.<br>- Ułoży zdanie i równoważnik zdania.<br>- Rozpozna zdanie pojedyncze, złożone wielokrotnie złożone.<br>- Odróżni wypowiedzenie złożone od pojedynczego.<br>- Nazwie terminy: mowa zależna i mowa niezależna. | <b>Uczeń:</b><br>- Odróżni wypowiedzenie pojedyncze i złożone od wielokrotnie złożonego.<br>- Ułoży bezbłędnie zdanie pojedyncze i równoważnik zdania.<br>- Przekształci zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie.<br>- Odróżni imiesłowy równoważnik zdania od zdania złożonego.<br>- Wymieni rodzaje zdań współrzędnie złożonych i zdań podrzędnie złożonych.<br>- Dostrzeże potrzebę stosowania przecinka rozdzielającego zdania składowe w zdaniu złożonym i wielokrotnie złożonym.<br>- Rozpozna imiesłowy równoważnik zdania,<br>- Odróżni mowę zależną od mowy niezależnej. | <b>Uczeń:</b><br>- Ułoży bezbłędnie zdanie złożone i imiesłowy równoważnik zdania.<br>- Stworzy zdanie wielokrotnie złożone ze zdań pojedynczych.<br>- Przekształci imiesłowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie.<br>- Rozpozna rodzaje wypowiedzeń złożonych i wielokrotnie złożonych.<br>- Wymieni zasady interpunkcji w zdaniu złożonym, wielokrotnie złożonym i imiesłowym równoważniku zdania.<br>- Przekształci mowę zależną na niezależną i odwrotnie.<br>- Dostrzeże błędy językowe w zakresie budowy zdań pojedynczych i równoważników zdań. | <b>Uczeń:</b><br>- Analizuje wypowiedzenia złożone.<br>- Przekształca zdanie złożone współrzędnie bądź podrzędnie na wypowiedzenia wielokrotnie złożone.<br>- Stosuje w wypowiedzi zdania złożone podrzędnie oraz imiesłowy równoważnik zdania.<br>- Stosuje zasady interpunkcji w zakresie wypowiedzenia złożonego i wielokrotnie złożonego.<br>- Poprawnie przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie.<br>- Przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję.<br>- Dostrzeże błędy językowe w zdaniach złożonych i wielokrotnie złożonych. | <b>Uczeń:</b><br>- Tworzy i analizuje wypowiedzenia wielokrotnie złożone, wskazując na różne ich funkcje i zastosowania.<br>- Bezbłędnie i świadomie stosuje zdanie, równoważnik zdania oraz imiesłowy równoważnik zdania w swoich wypowiedziach.<br>- Bezbłędnie stosuje zasady interpunkcji w zdaniach złożonych, wielokrotnie złożonych i imiesłowym równoważniku zdania.<br>- Redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej.<br>- Poprawia błędy językowe w zdaniach złożonych i wielokrotnie złożonych. |

| Obszar               | Kształcenie językowe – gramatyka jęz. polskiego                                                   |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Treści z podręcznika | Słownictwo i różnicowanie języka- klasa VIII, w tym umiejętności wskazane w Podstawie programowej |

| Na ocenę dopuszczającą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Na ocenę dostateczną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Na ocenę dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Na ocenę bardzo dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Na ocenę celującą                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <i>To , co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <i>To , co na ocenę dostateczną oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Uczeń:</b><br>- Zna terminy: synonim, antonim, homonim, wyrazy wieloznaczne, archaizmy, neologizmy, eufemizmy, kolokwializm, związek frazeologiczny, gwara, styl.<br>- Rozpozna synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, archaizmy, neologizmy, eufemizmy, słownictwo wartościujące.<br>- Odróżni wyrazy bliskoznaczne od wyrazów pokrewnych.<br>- Rozpozna archaizmy wśród innych wyrazów.<br>- Odróżni synonim od antonimu.<br>- Wyjaśni swoimi słowami, co to jest styl językowy.<br>- Wymieni różne rodzaje stylów. | <b>Uczeń:</b><br>- Wyjaśni pojęcia: synonim, antonim, neologizm i archaizm, kolokwializm, związek frazeologiczny, gwara, styl.<br>- Odróżni archaizmy od neologizmów.<br>- Rozpozna związki frazeologiczne i kolokwializmy.<br>- Wyjaśni znaczenie wybranych związków frazeologicznych.<br>- Rozpozna archaizmy w utworze.<br>- Rozpozna różnice między językiem mówionym, pisany, oficjalnym i nieoficjalnym.<br>- Rozpozna różnice między językiem ogólnonarodowym a odmianami terytorialnymi, zawodowymi i środowiskowymi.<br>- Odróżni zdrobnienia od zgrubień.<br>- Rozpozna różne rodzaje stylów.<br>- Wymieni środki językowe charakterystyczne dla różnych stylów. | <b>Uczeń:</b><br>- Wskaże związki frazeologiczne w utworze.<br>- Rozumie ich znaczenie.<br>- Wymieni przykłady neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień, kolokwializmów, związków frazeologicznych, eufemizmów,<br>- Odróżni , homonimy, wyrazy wieloznaczne, eufemizmy, słownictwo wartościujące.<br>- Wyróżnia środowiskowe i regionalne odmiany języka.<br>- Wymieni różne sposoby wzbogacania słownictwa.<br>- Rozpozna i omówi wyznaczniki stylu językowego.<br>- Rozpozna wyrazy i sformułowania gwarowe.<br>- Omówi różne rodzaje stylów. | <b>Uczeń:</b><br>- Utworzy synonimy, antonimy konkretnych słów.<br>- Wyjaśni różnice między neologizmem a archaizmem, zdrobnieniem a zgrubieniem.<br>- Rozpozna w tekście związki frazeologiczne i wyjaśni ich znaczenie.<br>- Rozpozna w tekście kolokwializmy.<br>- Wyjaśni, na czym polega różnica między językiem mówionym, pisany, oficjalnym i nieoficjalnym.<br>- Wyjaśni różnice między językiem ogólnonarodowym a odmianami terytorialnymi, zawodowymi i środowiskowymi.<br>- Zastosuje różne sposoby wzbogacania słownictwa.<br>- Wskaże w tekście środki językowe charakterystyczne dla różnych stylów. | <b>Uczeń:</b><br>- Funkcjonalnie wykorzysta zdobytą wiedzę.<br>- Urozmaici język swojej wypowiedzi.<br>- Na bieżąco wzbogaca swoje słownictwo,<br>- Dokonuje korekty błędów swoich i innych.<br>- Stworzy wypowiedź w odpowiednim stylu językowym.<br>- Przekształci tekst z gwary na język ogólnopolski. |

| Obszar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Kształcenie językowe – gramatyka jęz. polskiego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Treści z podręcznika                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Komunikacja językowa i kultura języka- klasa VIII, w tym umiejętności wskazane w Podstawie programowej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Na ocenę dopuszczającą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Na ocenę dostateczną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Na ocenę dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Na ocenę bardzo dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Na ocenę celującą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <i>To , co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <i>To , co na ocenę dostateczną oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Wyjaśni swoimi słowami, na czym polega etykieta językowa.</li> <li>Wymieni zasady etykiety językowej.</li> <li>Rozpozna pojęcie norma językowa.</li> <li>Wie, że istnieje norma wzorcowa i norma użytkowa.</li> <li>Wyjaśni swoimi słowami pojęci błędu językowego.</li> <li>Z pomocą nauczyciela wymieni niektóre rodzaje błędów językowych.</li> <li>Wie, że istnieje w języku perswazja oraz manipulacja.</li> <li>Dostrzega manipulację językową.</li> <li>Wyjaśni , na czym polega dyskusja.</li> <li>Wymieni zasady dyskusowania.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Rozumie, na czym polega etykieta językowa.</li> <li>Zastosuje zasady etykiety językowej.</li> <li>Wyjaśni, co to jest norma językowa i błąd językowy.</li> <li>Odróżni normę wzorcową od normy użytkowej.</li> <li>Dostrzega błędy językowe w swoich i innych wypowiedziach.</li> <li>Wymieni rodzaje błędów językowych.</li> <li>Wymieni cechy i funkcje tekstów reklamowych,</li> <li>Odróżni perswazję od manipulacji językowej.</li> <li>Rozpozna środki służące manipulacji.</li> <li>Wymieni środki retoryczne stosowane w dyskusji.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Rozpoznaje wypowiedzi zawierające elementy pozytywnie wpływające na osiągnięcie porozumienia.</li> <li>Wyjaśni, czym jest norma językowa.</li> <li>Wyjaśni różnicę między normą wzorcową a normą użytkową.</li> <li>Rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych.</li> <li>Przekształci wypowiedzi tak, by usunąć błędy językowe.</li> <li>Wskaże różnice między perswazją a manipulacją.</li> <li>Wymieni środki służące manipulacji.</li> <li>Wymieni odmiany dyskusji.</li> <li>Weźmie udział w różnych formach dyskusji.</li> <li>Przedstawi argumenty.</li> <li>Wyjaśni, na czym polega kultura języka.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Komentuje zachowania osób w kontekście językowych sposobów porozumiewania się.</li> <li>Wymieni przykłady wskazujące różnice między normą wzorcową i normą użytkową.</li> <li>Wyjaśni różnicę między perswazją a manipulacją.</li> <li>Wskaże w tekście środki służące manipulacji.</li> <li>Zastosuje w dyskusji środki retoryczne.</li> <li>Przekształci wypowiedzi tak, by usunąć błędy językowe.</li> <li>Zastąpi słownictwo modne synonimami.</li> <li>Uzasadni opinię na temat zjawisk językowych i ochrony polszczyzny.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Analizuje wypowiedzi bohaterów pod kątem dążenia do porozumienia.</li> <li>Poprawi błędy w pracach swoich i kolegów/ koleżanek.</li> <li>Wykorzysta wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka na co dzień.</li> <li>Świadomie posługuje się perswazją.</li> <li>Nie poddaje się manipulacji językowej ani jej nie używa.</li> <li>Bierze udział w debacie.</li> </ul> |

|                                                                                                                            |                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                       |  |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Podejmie próby dyskusji.</li> <li>- Poda przykłady słownictwa modnego.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wyrazi opinię na temat zjawisk językowych i ochrony polszczyzny.</li> <li>- Zabierze głos w dyskusji.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wymieni przykłady mody językowej.</li> <li>- Zastosuje w praktyce poprawne sformułowania i formy.</li> </ul> |  |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

**Tworzenie wypowiedzi- obowiązują wymagania z klas IV-VI i VII oraz:**

| Obszar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Tworzenie wypowiedzi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Treści z podręcznika                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Rozprawka, opowiadanie twórcze, przemówienie, CV, życiorys, list motywacyjny, podanie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Na ocenę dopuszczającą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Na ocenę dostateczną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Na ocenę dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Na ocenę bardzo dobrą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Na ocenę celującą                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <i>To, co na ocenę dopuszczającą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <i>To, co na ocenę dostateczną oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <i>To, co na ocenę dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <i>To, co na ocenę bardzo dobrą oraz:</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pod kierunkiem nauczyciela/ kolegów / koleżanek i/ lub posługując się schematem stworzy rozprawkę, opowiadanie twórcze, przemówienie.</li> <li>- Rozpozna podanie, CV, życiorys, list motywacyjny.</li> <li>- Stworzy podanie, CV, życiorys, list motywacyjny posługując się schematem i/ lub pod kierunkiem nauczyciela/ kolegów/ koleżanek.</li> <li>- Wymieni cechy przemówienia i cel stosowania tej formy wypowiedzi.</li> <li>- Wymieni rodzaje argumentów.</li> <li>- Wymieni dwa zwroty do słuchaczy.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Napisze rozprawkę z tezą, w której zastosuje argumenty częściowo zilustrowane przykładami.</li> <li>- Napisze logicznie uporządkowane logicznie opowiadanie twórcze z częściowo właściwą kompozycją.</li> <li>- Napisze przemówienie, w którym zastosuje argumenty częściowo zilustrowane przykładami.</li> <li>- Sformułuje cel przemówienia i argument.</li> <li>- Odróżni przykład od argumentu.</li> <li>- Dobierze argumenty i zwroty do słuchaczy.</li> <li>- Stworzy plan kompozycyjny swojej wypowiedzi.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Napisze rozprawkę z tezą, trafnymi argumentami zilustrowanymi przykładami.</li> <li>- Napisze logicznie uporządkowane opowiadanie twórcze z właściwą kompozycją i co najmniej 4 elementami urozmaicenia stylu.</li> <li>- Napisze przemówienie zawierające cel.</li> <li>- Zastosuje trafne argumenty odwołujące się do logiki i/lub uczuć.</li> <li>- Zilustruje argumenty przykładami.</li> <li>- Podejmie próbę uporządkowania wywodu argumentacyjnego.</li> <li>- Podejmie próbę wnioskowania.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Napisze bezbłędnie rozprawkę z wnikliwymi i uporządkowanymi argumentami oraz wnioskami.</li> <li>- Napisze spójne, poprawne kompozycyjnie opowiadanie twórcze, w którym zastosuje co najmniej 5 elementów urozmaicenia stylu.</li> <li>- Napisze bezbłędnie przemówienie ze wszystkimi elementami kompozycyjnymi.</li> <li>- Uporządkuje argumenty.</li> <li>- Napisze wnikliwe argumenty odwołujące się do logiki i/lub uczuć.</li> <li>- Sformułuje wnioski.</li> <li>- Uporządkuje wywód argumentacyjny.</li> <li>- Zhierarchizuje argumenty w swojej pracy.</li> </ul> | <b>Uczeń:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Samodzielnie i bezbłędnie napisze rozwiniętą rozprawkę z tezą i/lub hipotezą, w której zastosuje pogłębioną i wnikliwą argumentację oraz wnioski częściowe i wniosek uogólniający wywód argumentacyjny.</li> <li>- Samodzielnie i bezbłędnie napisze spójne, ciekawe opowiadanie, w którym zastosuje 6 elementów urozmaicenia stylu.</li> <li>- Samodzielnie i bezbłędnie napisze rozwinięte przemówienie, uwzględniając wszystkimi wymogami formalnymi tej formy wypowiedzi.</li> <li>- Zastosuje w pogłębioną i wnikliwą argumentację.</li> </ul> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Odróżni podanie od CV, życiorysu i listu motywacyjnego.</li> <li>- Napisze podanie, CV, życiorys, list motywacyjny.</li> <li>- Wymieni środki językowe nadające spójność tekstowi.</li> <li>- Przekształci tekst tak, by tworzył logiczną całość.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zastosuje odpowiednie zwroty do słuchaczy.</li> <li>- Zastosuje w przemówieniu co najmniej dwa środki retoryczne, inne niż apostrofa.</li> <li>- Napisze podanie, list motywacyjny, życiorys, CV, w których poda wszystkie wymagane elementy dla tych form wypowiedzi.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zgadza się z cudzym poglądem lub polemizuje z nim rzeczowo, uzasadniając własne zdanie.</li> <li>- Sformułuje przewidywany kontrargument.</li> <li>- Funkcjonalnie korzysta ze zwrotów do słuchaczy.</li> <li>- Używa co najmniej 3 środków retorycznych w przemówieniu.</li> <li>- Napisze poprawnie, w tym w formie elektronicznej podanie, list motywacyjny, życiorys, CV.</li> <li>- Wykorzystuje wskazówki nauczyciela, kolegów/koleżanek do poprawy podania, CV, listu motywacyjnego i innych form wypowiedzi.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zredaguje wnioski cząstkowe i wniosek uogólniający.</li> <li>- Samodzielnie analizuje i interpretuje tekst w celu autokorekty.</li> <li>- Koryguje własne błędy i innych związane z tworzeniem form wypowiedzi.</li> <li>- Samodzielnie i bezbłędnie stworzy samo pisma użytkowe.</li> </ul> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|